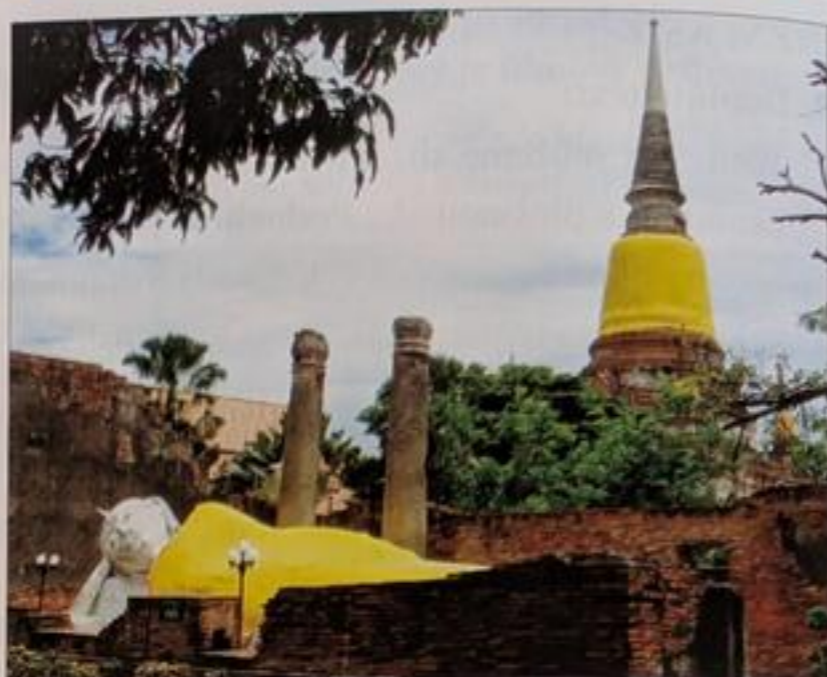

8. JIHOVÝCHODNÍ ASIE

státy jihovýchodní Asie

socha Buddy v Thajsku

POLOHA

K regionu jihovýchodní Asie patří země ležící na poloostrově **Zadní Indie**, na **Malajském poloostrově**, soustrovích **Velké a Malé Sundy** a **Filipíny**. Je to oblast s **množstvím činných sopek** a **častým zemětřesením**. Jak už víte, sopečná činnost pomáhá **zúrodnovat půdy**, zároveň však spolu se zemětřeseními působí obrovské materiální škody. Mnohdy způsobuje i smrt tisíců obyvatel.

Zopakujte si, co je tsunami a jaké přírodní jevy jí předcházejí.

Ukažte na mapě: pol. Zadní Indie, Malajský pol., Velké a Malé Sundy, Jihočínské moře, Thajský záliv, ostrovy Sumatra, Jáva, Kalimantan (dřív Borneo), Sulawesi (Celebes), Jávský a Filipínský příkop.

tsunami – přívalová vlna

Některé státy jihovýchodní Asie se nacházejí **na pevnině**, jiné **na ostrovech**.

K pevninským státům patří: **MYANMAR** (dříve BARMA), **LAOS**, **VIETNAM**, **KAMBODŽA**, **THAJSKO**, **MALAJSIE**. **Na ostrovech** se rozkládají: **SINGAPUR**, **FILIPÍNY**, **INDONÉSIE**, **BRUNEJ**, **VÝCHODNÍ TIMOR**.

Uvedené státy ukažte na mapě v atlasu. Vyhledejte názvy jejich hlavních měst. (Ve starších školních atlasech není uveden stát Východní Timor, který se oddělil od Indonésie v roce 2002.)

HOSPODÁŘSTVÍ

Region je bohatý na **ropu** a **barevné kovy**. Naleziště **cinu** v **Malajsii** patří k největším na světě. Do světa se z jihovýchodní Asie vyváží **tropické dřevo** a **koření**. Přírodní podmínky jsou vhodné pro pěstování **rýže**, **kokosových palmů** a **tropického ovoce**.

Z **tropického dřeva** je nejvíce ceněno **dřevo stromu teak** [týk], který už byl prakticky vytěžen a dnes musí být chráněn.

Velmi rychle se rozvíjí **spotřební průmysl** – **elektronika** a **textilní průmysl**. Levnější výrobky z Asie nacházejí odbytí po celém světě.

Vyjmenujte příklady výrobků z jihovýchodní a východní Asie, které se u nás prodávají. Proč jsou levnější?

Zjistěte, které státy řadíme do tzv. „zlatého trojúhelníku“. Z čeho se získává opium a co se z něj vyrábí?

Znáte případy lidí převážejících drogy, kteří byli vězněni v asijském žaláři? Jak popisovali tato vězení?

cin: **anglicky** – tin [tin]

německy – das Zinn

spotřební průmysl: **anglicky** – consumer industry [kən'sju:mə ɪndəstri]

německy – die Verbrauchsgüterindustrie

8. SOUTHEAST ASIA

Southeast Asian countries

Buddha statue in Thailand

POSITION

The Southeast Asia region includes the countries located on the Indian Ocean, the Malay Peninsula, the Greater and Lesser Sunda Islands, and the Philippines. It is an area with many active volcanoes and frequent earthquakes. As you already know, volcanic activity helps to fertilize the soil, but at the same time, together with earthquakes, it causes enormous material damage. It often causes the death of thousands of people.

Review what a tsunami is and what natural phenomena precede it.

Show on the map: the Indian Ocean, the Malay Peninsula, the Greater and Lesser Sunda Islands, the South China Sea, the Gulf of Thailand, the islands of Sumatra, Java, Kalimantan (formerly Borneo), Sulawesi (Celebes), the Java and Philippine Trench.

tsunami - tidal wave

Some Southeast Asian countries are located on the mainland, others on islands.

The mainland countries include: **MYANMAR** (formerly **BURMA**), **LAOS**, **VIETNAM**, **CAMBODIA**, **THAILAND**, **MALAYSIA**. The islands include: **SINGAPORE**, **PHILIPPINES**, **INDONESIA**, **BRUNEI**, **EAST TIMOR**.

Show the countries listed on the map in the atlas. Find the names of their capitals. (Older school atlases do not list the country of East Timor, which separated from Indonesia in 2002.)

ECONOMY

The region is rich in oil and non-ferrous metals. The tin deposits in Malaysia are among the largest in the world. Tropical timber and spices are exported from Southeast Asia to the world. Natural conditions are suitable for growing rice, coconut palms and tropical fruits.

The most prized tropical wood is teak, which has already been practically harvested and must now be protected.

The consumer industry – electronics and textiles – is developing very rapidly. Cheaper products from Asia are finding outlets all over the world.

List examples of products from Southeast and East Asia that are sold here. Why are they cheaper?

Find out which countries are included in the so-called "Golden Triangle". Where is opium obtained and what is it made from?

Do you know of any cases of drug traffickers who were imprisoned in Asian prisons? How did they describe these prisons?

tin: **English** - tin [tin]

German - das Zinn

consumer industry: **English** - consumer industry [kən'sju:mə ɪndəstri] **German** - die Verbrauchsgüterindustrie

THAJSKO

Thajsko je zemí, ve které dochází k obrovskému rozvoji průmyslu a turistického ruchu.

Zemědělství za vývojem průmyslu zaostává. Přesto je Thajsko jedním z největších vývozců rýže na světě.

Do Thajska směřují každoročně miliony turistů.

Pomocí mapy jmenujte státy sousedící s Thajskem. Který veletok tvoří část přirozené hranice Thajska s Laosem?

Bangkok – hlavní město Thajska

VIETNAM

Ve východní části poloostrova Zadí Indie leží socialistický stát Vietnam. Nejdůležitější složkou jeho hospodářství je zemědělství, které se zaměřuje na pěstování rýže.

Vietnam – trhovci v typických kloboucích
V ČR žije početná skupina Vietnamců, která se většinou zabývá obchodem s asijskými výrobky.

SINGAPUR

Singapur je městským státem pokrývajícím stejnojmenný ostrov. Má strategickou polohu při průlivu, kterým procházejí námořní trasy spojující Evropu a Afriku s východní Asií. Vznikl zde obrovský přístav. Dnes je Singapur moderním velkoměstem a důležitým finančním střediskem.

Jak se nazývá významný průliv u Singapuru?

Singapur
Je považován za nejčistší město světa.

INDONÉSIE

Indonésie je největší ostrovní zemí na světě. Rozkládá se na více než třinácti tisících ostrovech sopečného původu. Na území Indonésie leží třetina všech sopek na Zemi.

Proč přes nebezpečí spojená se zemětřeseními žije v blízkosti sopek mnoho obyvatel?

Která významná rovnoběžka prochází Indonésií? Vyhledejte ostrovy Kalimantan, Bali, Sulawesi a Timor.

Většina Indonésanů vyznává islám. Hlavním městem je Jakarta [džakarta] na ostrově Jáva. Velkým bohatstvím této země je úrodná půda. Obyvatelstvo se živí převážně zemědělstvím. Indonésie patří mezi největší producenty rýže, kávy, kaka, kokosových ořechů, banánů a koření na světě. Zároveň má i bohaté zásoby nerostných surovin, především ropy a zemního plynu. Rozmanitost zdejší přírody a kulturních památek láká turisty z celého světa.

Thajsko, Malajsie, Singapur a Indonésie patří mezi „asijské tygry“. Vysvětlete proč.

indonéské tanečnice z ostrova Bali

Jihovýchodní Asii tvoří 12 států s rozdílnou úrovní zemědělství i průmyslu. Monzunové podnebí umožňuje pěstování rýže a tropických plodin – ovoce a koření. V některých státech se těží ropa. K nejvyspělejším státům oblasti patří Thajsko, Singapur a Indonésie, které řadíme mezi „asijské tygry“. Některé z těchto států jsou častým cílem turistů (např. Thajsko a Indonésie).

vývoz: *anglicky* – export [eksport] *německy* – die Ausfuhr
dovoz: *anglicky* – import [import] *německy* – die Einfuhr

rýže setá: Botanika 7, str. 73; Zeměpis 7, 1. díl, str. 15

THAILAND

Thailand is a country in which there is a huge development of industry and tourism.

Agriculture lags behind industrial development, yet Thailand is one of the world's largest rice exporters.

Millions of tourists visit Thailand every year.

Using the map, name the countries neighboring Thailand. Which major river forms part of the natural border between Thailand and Laos?

Bangkok - the capital of Thailand

VIETNAM

The socialist state of Vietnam lies in the eastern part of the Indochina Peninsula. The most important component of its economy is agriculture, which focuses on rice cultivation.

Vietnam - market vendors in typical hats
There is a large group of Vietnamese living in the Czech Republic, who mostly trade in Asian products.

SINGAPORE

Singapore is a city-state covering the island of the same name. It has a strategic location at the strait through which sea routes connecting Europe and Africa with East Asia pass. A huge port was built here. Today, Singapore is a modern metropolis and an important financial center.

Singapore
It is considered the cleanest city in the world.

What is the name of the major strait near Singapore?

INDONESIA

Indonesia is the largest island country in the world. It is spread over more than thirteen thousand islands of volcanic origin. A third of all volcanoes on Earth are located in Indonesia.

Why do many people live near volcanoes despite the dangers associated with earthquakes?

Which major parallel passes through Indonesia? Locate the islands of Kalimantan, Bali, Sulawesi, and Timor.

Most Indonesians practice Islam. The capital is Jakarta on the island of Java. The country's great wealth is its fertile soil. The population makes its living mainly from agriculture. Indonesia is one of the largest producers of rice, coffee, cocoa, coconuts, bananas and spices in the world. It also has rich reserves of minerals, especially oil and natural gas. The diversity of the local nature and cultural monuments attracts tourists from all over the world.

Indonesian dancers from the island of Bali

Thailand, Malaysia, Singapore and Indonesia are among the "Asian Tigers". Explain why.

Southeast Asia consists of 12 countries with different levels of agriculture and industry. The monsoon climate allows for the cultivation of rice and tropical crops – fruits and spices. Oil is extracted in some countries. The most developed countries in the region include Thailand, Singapore and Indonesia, which we classify as "Asian tigers". Some of these countries are frequent destinations for tourists (e.g. Thailand and Indonesia).

export: English - export [eksport] german - Die Ausfuhr
import: English - import [import] german - Die Einfuhr

rice: Botany 7, p. 73; Geography 7, vol. 1, p. 15

9. VÝCHODNÍ ASIE

státy východní Asie

Zakázané město (dřívější sídlo císaře a jeho rodiny) v Pekingu

Východní Asie je dnes **nejrychleji se rozvíjejícím regionem světa**. I s ohledem na početné obyvatelstvo bude hrát ve světové politice stále významnější roli.

Oblast východní Asie se rozprostírá na východ od pohoří v centrální Asii směrem k Tichému oceánu.

1 Pomocí mapy a především dosavadních znalostí z fyzické geografie vymezte oblasti horských tunder, jehličnatých a smíšených lesů, stepí a pouští, subtropických a tropických deštných lesů. V úvahu berte především vztah – zeměpisné šířky, nadmořské výšky, teploty a srážek.

2 Rozdělte se do skupin. K přírodním krajinám přiřaďte typické druhy rostlin a živočichů: lišejník, teak, liány, cypřiš, vavřík, opice, hlodavci, sobol, jak, gazela, panda, tygr ussurijský.

Do východní Asie řadíme státy: **ČÍNA, MONGOLSKO, JAPONSKO, KOREJSKÁ LIDOVĚ DEMOKRATICKÁ REPUBLIKA a KOREJSKÁ REPUBLIKA.**

3 Zvláštní status má Taiwan, který vystupuje jako suverénní stát s vlastní vládou a prosperující ekonomikou. Čína ho však považuje za jednu ze svých provincií. Vzhledem k nejasnému vztahu s Čínou většina států (včetně ČR) neuznává samostatnost Taiwanu.

4 Pracujte s mapou v atlasu. Ukažte státy východní Asie a jejich hlavní města.

ČÍNA

Čína je **třetím největším státem na světě**. Její rozloha je srovnatelná s rozlohou Evropy. V počtu obyvatel je Čína **nejlidnatějším státem světa**. Žije zde asi **1,3 miliardy obyvatel**, což představuje **pětinu lidstva na Zemi**.

1 Populační růst se stal v 2. polovině 20. století značným problémem. Proto v roce 1979 čínská vláda vyhlásila heslo: „Jedna rodina – jedno dítě“. Rodiny s jedním dítětem získávají výhody, které po narození dalších dětí ztrácejí.

2 Přečtěte z mapy názvy sousedních států Číny.

Obyvatelstvo je soustředěno na východě země. Západní oblasti jsou osídleny řídké. Kromě Číňanů žijí ve státě i další národy – např. **Mongolové a Tibetané**.

3 Na Tibetské náhorní plošině na jihozápadě Číny žije národ **Tibeťanů**, který po staletí vyznává **lamaismus** – jednu z větví buddhismu. V Tibetu měli vždy největší vliv mniši – lamové – žijící v 6 000 kláštrech. Nejvyšší představitel Tibetu zvaný **dalajlama** je považován za duchovního vůdce Tibeťanů. Od 17. stol. je Tibet součástí Číny. V r. 1951 Čína oblast Tibetu vojensky obsadila. Tibeťané od té doby usilují o samostatnost. Současný 14. dalajlama odešel do exilu v Indii.

4 Vyhledejte na mapě největší náhorní plošinu světa.

palác Potala v Tibetu – bývalé sídlo dalajlamy

císař: *anglicky* – emperor [emp(ə)rə] *německy* – der Kaiser
dítě: *anglicky* – child [čáild] *německy* – das Kind

Čína: Čítanka 7, str. 141
Tibet: Čítanka 7, str. 142–143

9. EAST ASIA

countries of East Asia

The Forbidden City (former residence of the emperor and his family) in Beijing

East Asia is the fastest growing region in the world today. Given its large population, it will play an increasingly important role in world politics.

The East Asian region extends east from the mountain ranges in Central Asia towards the Pacific Ocean.

1 Using a map and, above all, your previous knowledge of physical geography, define the areas of mountain tundra, coniferous and mixed forests, steppes and deserts, subtropical and tropical rainforests. Take into account, above all, the relationship between latitude, altitude, temperature and precipitation.

2 Divide into groups. Match the typical species of plants and animals to the natural landscapes: lichen, teak, vines, cypress, laurel, monkeys, rodents, sable, yak, gazelle, panda, Ussuri tiger.

We include the following countries in East Asia: **CHINA, MONGOLIA, JAPAN, DEMOCRATIC PEOPLE'S REPUBLIC OF KOREA and REPUBLIC OF KOREA.**

3 Taiwan has a special status, acting as a sovereign state with its own government and a thriving economy. However, China considers it one of its provinces. Due to the unclear relationship with China, most countries (including the Czech Republic) do not recognize Taiwan's independence.

4 Work with the map in the atlas. Show the countries of East Asia and their capitals.

CHINA

China is the third largest country in the world. Its area is comparable to the area of Europe. In terms of population, China is the most populous country in the world. There are about 1.3 billion people living here, which represents a fifth of humanity on Earth.

1 Population growth became a significant problem in the second half of the 20th century. Therefore, in 1979, the Chinese government declared the slogan: "One family – one child." Families with one child gain advantages that they lose after the birth of additional children.

2 Read the names of China's neighboring countries from the map.

The population is concentrated in the east of the country. The western regions are sparsely populated. In addition to the Chinese, other peoples also live in the state – for example, Mongolians and Tibetans.

3 The Tibetan people live on the Tibetan Plateau in southwest China, and have practiced Lamaism, a branch of Buddhism, for centuries. In Tibet, monks – lamas – living in 6,000 monasteries have always had the greatest influence. The highest representative of Tibet, the Dalai Lama, is considered the spiritual leader of the Tibetans. Tibet has been part of China since the 17th century. In 1951, China militarily occupied the Tibet region. Since then, the Tibetans have been striving for independence. The current 14th Dalai Lama went into exile in India.

4 Find the largest plateau in the world on the map.

Potala Palace in Tibet – former residence of the Dalai Lama

emperor: *English* emperor [emp(ə)rə] *German* – der Kaiser
-child: *English* – child [čáild] *German* – das Kind

China: Reader 7, p. 141
Tibet: Reader 7, pp. 142–143

1. Vyhleďte Tibetskou náhorní plošinu; pohorí: Himálaj, Karakoram, Ťan Šan; pouště: Gobi a Taklamakan; řeky: Amur, Chang Jiang (Jang-c'-t'iang), Huang-He.
2. Která z čínských řek je nejdélsí? Vyhleďte na ní přístav Wuhan. Až sem mohou po této řece doplnout námořní lodě.

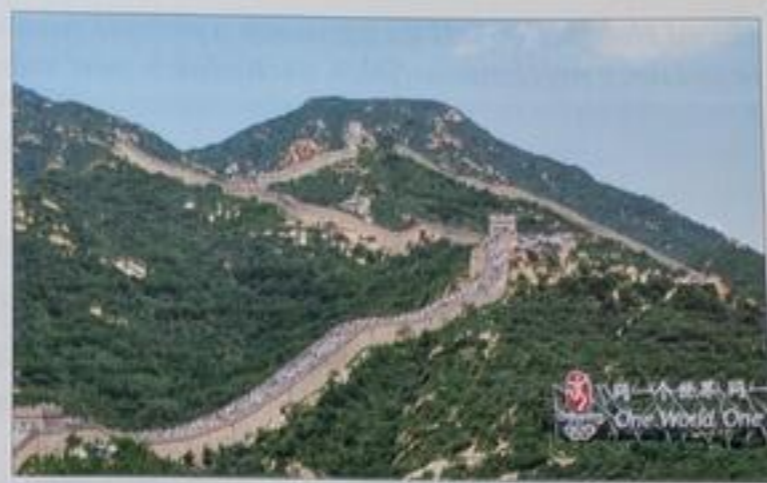
Většina povrchu Číny je odvodňována do okrajových moří Tichého oceánu. Jak se nazývají? Pouze desetina území je odvodňována do Indického oceánu. Čím je to způsobeno?

„Když sleduji ty ohromné prázdné prostory kolem, těžko mohu uvěřit, že se nacházím v nejlidnatější zemi světa, v níž žije hodně přes miliardu lidí. Čím víc se ale přibližujeme k Pekingu, tím víc přibývá života, městeček a vesnic, poliček a kanálů, lidí na kolech. Číňané zavedli příjemný zvyk, že všechny vlaky zastavují na chvíli v Pata-lingu, asi sedmdesát kilometrů od Pekingu, v místech, kde železnice míjí Velkou čínskou zeď. Jsou totiž na tuto stavbu nesmírně hrdí. Je pro ně nejen symbolem ducha čínského národa, ale především ukázkou výjimečného stavitelského umění i vojenské strategie. Kolikrát jen ochránila zemi před vpádem cizinců od severu! Byla budována více než 2000 let, a kdybychom sečetli délku všech úseků v její původní podobě, dostali bychom se až k číslu 50 000 kilometrů.“

(Milena Blažková, Josef Ptáček: Setkání s Čínou)

Na území Číny se před více než 4000 lety začala rozvíjet jedna z **nejstarších civilizací na světě**. Svět přinesla mnohé **vynálezy**, např. **kompas, papír, hedvábí, porcelán a střelný prach**. Už od 3. století vládli v zemi císaři. Poslední císař byl svržen asi před 100 lety, kdy se Čína stala republikou. V roce 1949 se zde ujala vlády komunistická strana. Vládnutí komunistické strany v čele s Mao-Ce-Tungem provázely obrovské útrapy obyvatel. Miliony lidí byly zabity, vzdělání Číňané byli vězněni, nenávratně byla zničena řada památek.

Velká čínská zeď – opevnění táhnoucí se napříč severní Čínou bylo budováno od 3. stol. př. n. l., aby chránilo Čínu před nájzdy kočovníků. Má délku přes 6000 km.

Shanghai [Šanghaj] – v popředí mizné baráčky a krámký „Starého města“, vzadu nové mrakodrapy

Číňané na cestě do práce
Kolo je nejčastějším dopravním prostředkem. Pro většinu Číňanů je auto příliš drahé.

Hongkong – moderní bohaté velkoměsto

Připomeňte si, která část Číny je hustě a která je řídko osídlena. V které oblasti se nacházejí největší čínská velkoměsta?

Hlavním městem Číny je **Beijing** (Peking – 17 mil. obyv.). Největším čínským velkoměstem je **Shanghai** (17,5 mil. obyv.). Dalšími velkoměsty jsou např. **Kanton** (9,7 mil. obyv.) a **Hongkong** (7 mil. obyv.).

Ve kterém městě se pořádaly letní olympijské hry 2008?

Od roku 1997 je součástí Číny **Hongkong** jako její zvláštní **autonomní správní oblast**. Tato bývalá britská kolonie bývá označována jako **hospodářský zázrak Asie**. Je jedním z tzv. „**asijských tygrů**“.

hedvábí: **anglicky** – silk [silk] **německy** – die Seide
papír: **anglicky** – paper [peipə] **německy** – das Papier

1. Locate the Tibetan Plateau; mountain ranges: Himalayas, Karakoram, Tian Shan; deserts: Gobi and Taklamakan; rivers: Amur, Chang Jiang (Yangtze River), Huang He.
2. Which of China's rivers is the longest? Find the port of Wuhan on it. This is the longest seagoing ship can reach on this river.

Most of China's surface drains into the marginal seas of the Pacific Ocean. What are they called? Only a tenth of the territory drains into the Indian Ocean. What is the reason for this?

“When I look at the vast empty spaces around me, I can hardly believe that I am in the most populous country in the world, with well over a billion people. But the closer we get to Beijing, the more life there is, towns and villages, fields and canals, people on bicycles. The Chinese have established a pleasant custom that all trains stop for a moment in Pataling, about seventy kilometers from Beijing, where the railway passes the Great Wall of China. They are extremely proud of this structure. For them, it is not only a symbol of the spirit of the Chinese nation, but above all an example of exceptional architectural art and military strategy. How many times has it protected the country from invasion by foreigners from the north! It was built for more than 2,000 years, and if we added up the length of all sections in their original form, we would reach the number 50,000 kilometers.”

(Milena Blažková, Josef Ptáček: Meeting with China)

One of the oldest civilizations in the world began to develop in China more than 4,000 years ago. It brought many inventions to the world, such as the compass, paper, silk, porcelain and gunpowder. Emperors have ruled the country since the 3rd century. The last emperor was overthrown about 100 years ago, when China became a republic. In 1949, the Communist Party took power. The rule of the Communist Party, led by Mao Zedong, was accompanied by enormous suffering for the population. Millions of people were killed, educated Chinese were imprisoned, and many monuments were irretrievably destroyed.

In the late 20th century, the new communist government allowed private ownership of some businesses and allowed foreign investment to flow into the country, creating one of the world's strongest economies. Despite the rapid development of cities, however, most Chinese still live in the countryside.

Remember which part of China is densely populated and which is sparsely populated. In which region are China's largest cities located?

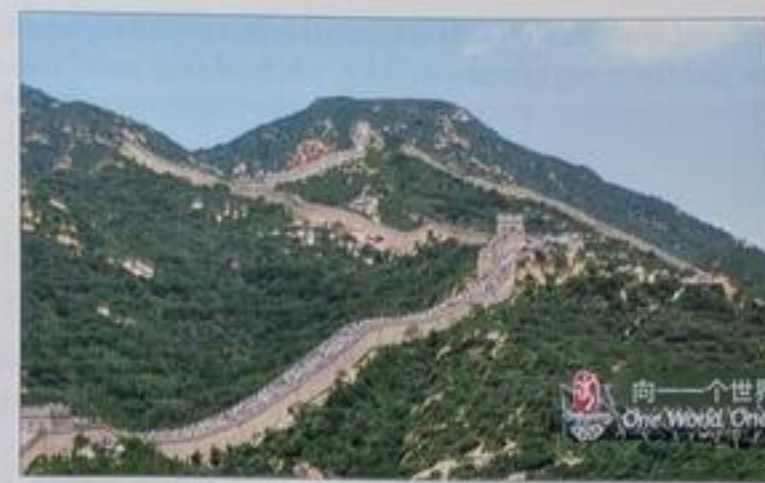
million. The capital of China is Beijing (pop. – 17 million). The largest Chinese city is Shanghai (pop. 17.5 million). Other large cities include Guangzhou (pop. 9.7 million) and Hong Kong (pop. 7 million).

In which city were the 2008 Summer Olympics held?

Hong Kong has been part of China as a special autonomous administrative region since 1997. This former British colony is often referred to as the economic miracle of Asia. It is one of the so-called “Asian tigers”.

silk: **English** – silk [silk] **German** – die Seide
paper: **English** – paper [peipə] **German** – das Papier

The Great Wall of China - a fortification stretching across northern China, was built from the 3rd century BC to protect China from nomadic raids. It is over 6,000 km long.

Shanghai - in the foreground, poor houses and shops, “Old Town”, in the background, new skyscrapers

Chinese people on their way to work
The bicycle is the most common means of transportation. For most Chinese, a car is too expensive.

Hongkong – a modern wealthy city

VÝCHODNÍ ASIE

Území Hongkongu leží na ostrovech a přilehlé pevnině. Žije zde asi 7 milionů obyvatel, převážně Číňanů. Hongkong je jedním z **nejvýznamnějších obchodních míst světa**. Je 3. největším přístavem na světě a významnou křižovatkou s mezinárodním letištěm. Do celého světa se z Hongkongu vyvážejí nejen produkty elektrotechnického průmyslu, ale i **hračky, textil a hodinky**. Hongkong je však i místem nelegálního obchodování s jihoasijským heroinem a centrem jeho lodní přepravy do dalších regionů.

Čínský průmysl zaznamenal v poslední době obrovský rozmach. Vyrábí se zde **nejvíce oceli a textilních výrobků na světě**. Hospodářským centrem země je **hustě zalidněné východní pobřeží**.

Čína vyvážejí **nerostné suroviny** (železná ruda, ropa) i **hotové výrobky** (např. spotřební elektronika, hračky, oděvy). Přesto desetina lidí žije pod hranicí chudoby.

Přeložte do češtiny anglickou větu „Made in China“. Které čínské výrobky znáte? Pořídte jejich soupis a rozdělte je do skupin: textil, oděvy, hračky, elektronika, nábytek, potraviny a ostatní.

Z čeho vyplývá velký zisk firmy, které se podaří uvést na čínský trh některý výrobek?

Jižní Čína je především oblastí **rýžových polí**. Úroda se zde může sklízet dvakrát až třikrát do roka. I proto je Čína největším **světovým producentem rýže, pšenice, kukuřice, bavlny, cukrové třtiny a sóji**.

Velké oblibě se v Číně těší **vepřové maso**, chová se zde **třetina světového počtu prasat**. Zároveň Číňané loví **nejvíce ryb na světě**. Po tisíce let se v Číně chová **bourec morušový** – motýl, z jehož zátoček se získává **pravé hedvábí**.

V horských oblastech střední Číny žije **panda velká**, která nežije nikde jinde na světě. Živí se výhradně bambusem. Patří k silně ohroženým živočišným druhům. Ve volné přírodě dnes žije jen asi 1 600 pand. Panda je přísně chráněna v jedné z největších čínských biosférických rezervací. Panda velká se stala neoficiálním symbolem Číny i symbolem Světového fondu na ochranu přírody (WWF).

Jaký je přibližný počet obyvatel Číny? Srovnajte tento počet s množstvím obyvatel naší planety.

Vysvětlete příčiny nerovnoměrného rozmištění obyvatelstva Číny.

MONGOLSKO

Mongolsko je **největší vnitrozemskou zemí na světě**. Vysoko položené náhorní plošiny pokrývají travnaté **stepi**, které se směrem k jihu mění v **poušť Gobi**. Mongolsko je rozvojovou zemí. Většina obyvatel vede **kočovní způsob života** a zabývá se chovem **ovců, koz, skotu a koní**.

Proč Mongolové se svými stády kočují? Vysvětlete, jak souvisí kočovní způsob života s přírodními podmínkami země.

Poušť Gobi skrývá bohatství kosterních pozůstatků dinosaurů. Díky čemu se zde tyto kostry zachovaly?

Mongolové vytvořili ve středověku pod vedením vojévůdce **Čingischána** obrovskou říši, která se rozkládala od Číny až na území východní Evropy. Jejich neporazitelná armáda na malých rychlých koních vynikala svou krutostí. Ve výbojích pokračovali i Čingischánovi potomci, v polovině 13. stol. zasáhly mongolské vpády i střední Evropu.

pěstování rýže – hlavní plodiny Číny

panda velká

typické obydlí mongolských pastevců – jurta

EAST ASIA

The territory of Hong Kong is located on islands and the adjacent mainland. It has about 7 million inhabitants, mostly Chinese. Hong Kong is one of the most important trading places in the world. It is the 3rd largest port in the world and a major junction with an international airport. Hong Kong exports not only electrical products, but also toys, textiles and watches to the whole world. However, Hong Kong is also a place of illegal trade in South Asian heroin and a center for its shipping to other regions.

China's industry has seen a huge boom in recent years. It produces the most steel and textiles in the world. The country's economic center is its densely populated east coast.

China exports both raw materials (iron ore, oil) and finished goods (e.g. consumer electronics, toys, clothing), yet a tenth of its people live below the poverty line.

Translate the English sentence, "Made in China" into Czech. Which Chinese products do you know? Make a list of them and divide them into groups: textiles, clothing, toys, electronics, furniture, food and others.

What results in a large profit for a company that manages to launch a product on the Chinese market?

Southern China is primarily a rice-growing region. Crops can be harvested two to three times a year. That is why China is the world's largest producer of rice, wheat, corn, cotton, sugarcane and soybeans.

Pork is very popular in China, where a third of the world's pigs are raised. At the same time, the Chinese catch the most fish in the world. For thousands of years, the silkworm butterfly has been bred in China, from whose cocoons real silk is obtained.

rice cultivation - the main crop of China

In the mountainous regions of central China lives the giant panda, which lives nowhere else in the world. It feeds exclusively on bamboo. It is a highly endangered animal species. Only about 1,600 pandas live in the wild today. The panda is strictly protected in one of China's largest biosphere reserves. The giant panda has become an unofficial symbol of China and the symbol of the World Wide Fund for Nature (WWF).

What is the approximate population of China? Compare this number to the population of our planet.

Explain the causes of the uneven distribution of China's population.

giant panda

MONGOLIA

Mongolia is the largest landlocked country in the world. High plateaus cover grassy steppes that turn into the Gobi Desert to the south. Mongolia is a developing country. Most of the population leads a nomadic lifestyle and is engaged in raising sheep, goats, cattle and horses.

Why do Mongols nomadize with their herds? Explain how the nomadic lifestyle is related to the natural conditions of the country.

The Gobi Desert hides a wealth of dinosaur skeletal remains. What has allowed these skeletons to be preserved here?

typical dwelling of Mongolian herders - yurt

The Mongols created a huge empire in the Middle Ages under the leadership of the warlord Genghis Khan, which stretched from China to Eastern Europe. Their invincible army on small fast horses was distinguished by its cruelty. Genghis Khan's descendants continued the conquests, and in the mid-13th century, Mongol invasions also affected Central Europe.

toy: English - toy [toi]

furniture: English - furniture [fə:ničə]

German - das Spielzeug

German - der Möbel

sugar cane: Botany 7, p. 73

domestic pig: Chordates 7, p. 55

Mongols: History 7, p. 52; Reader 7, p. 138-139

hračka: *anglicky* - toy [toi]

nábytek: *anglicky* - furniture [fə:ničə]

německy - das Spielzeug

německy - der Möbel

třtina cukrová: Botanika 7, str. 73

prase domácí: Strunatci 7, str. 55

Mongolové: Dějepis 7, str. 52; Čítanka 7, str. 138-139

JAPONSKO

Japonsko je **ostrovní stát** tvořený asi třemi tisíci ostrovy, které se táhnou podél východního pobřeží Asie. Většinu území představují **čtyři hlavní japonské ostrovy** (Hokkaidó, Honšú, Šikoku a Kjúšú).

Povrch ostrovů je hornatý, úrodné nížiny se rozkládají jen při pobřeží. Z tohoto důvodu se Japonsko potýká s **nedostatkem zemědělské půdy**. Naopak **lesy** pokrývají **dvě třetiny země**.

Mnohé z malých ostrůvků jsou jen vrcholy **sopek** vyčnívající nad hladinu. Proto Japonsko často postihují **sopečné výbuchy a zemětřesení**.

Ukažte čtyři hlavní japonské ostrovy na mapě.

Sledujte na mapě ve školním atlasu průběh litosférických desek. Vysvětlete příčinu zemětřesení a sopečné činnosti v Japonsku.

Jak se výstavba budov v Japonsku přizpůsobuje nebezpečí zemětřesení? Za pomoci učitele si připomeňte, jak se zemětřesení projevuje ve městech. Jak se má člověk při zemětřesení chovat?

Co si myslíte, že symbolizuje státní vlajka Japonska? Jak se Japonsku říká?

Podle mapy a textu v učebnici posuďte průběh toku japonských řek. Jsou dlouhé a pozvolné, nebo kratší a prudké?

vlajka Japonska

Roku 1542 přistáli u japonských břehů první Evropané – portugalští námořníci. Kvůli strachu z kolonizace Evropou zůstalo Japonsko až do 50. let 19. století uzavřeno okolnímu světu. Za 2. světové války se Japonsko přidalo na stranu Německa a napadlo USA (útok na americkou základnu Pearl Harbor). Vzdalo se až po svržení amerických atomových bomb na města Hirošima a Nagasaki v srpnu roku 1945. Hrůzy války a její následky změnily japonskou politiku podporující nyní mír mezi národy.

D

E Ekonomický rozkvět Japonska umožnila především podpora ze strany USA. Japonsko navíc přestalo investovat do armády, a tak mohlo velké množství finančních prostředků proudit do hospodářských investic a technologických odvětví.

Dnešní Japonsko je **vysoce rozvinutý průmyslový stát**. Japonská společnost se někdy označuje jako **společnost budoucnosti**. Většina Japonců žije ve **velkých městech**. Mnohá sousedící města se postupně spojují a vytvářejí takzvané **megalopole**. Největšími z nich jsou **Tokio–Jokohama a Ósaka–Kóbe–Kjóto**.

Zjistěte, jaké má Japonsko státní zřízení.

Zemědělství je **intenzivní**, ale přitom ekologicky šetrné. Pole připomínají zahrady, kde je každý kousek využit.

Fudžisan (Fudži) – nejvyšší sopka Japonska (3 776 m n. m.)
V Japonsku je okolo 150 sopek, polovina aktivních. V popředí kvetou sakury – druh japonských třešní.

Hirošima po svržení atomové bomby v srpnu 1945

superexpres Šinkansen
Dosahuje průměrnou rychlost až 230 km/h. Síť těchto vlaků spojuje střediska čtyř největších ostrovů.

Tokio – hlavní město Japonska

megalopolis: Zeměpis 7, 1. díl, str. 12
Japonsko: Čítanka 7, str. 146

Japonsko: *anglicky* – Japan [dʒəˈpæn] *německy* – (das) Japan
vlajka: *anglicky* – flag [flæɡ] *německy* – die Flagge

JAPAN

Japan is an island nation consisting of about three thousand islands that stretch along the east coast of Asia. The majority of the territory is represented by the four main Japanese islands (Hokkaido, Honshu, Shikoku, and Kyushu).

The surface of the islands is mountainous, with fertile lowlands only along the coast. For this reason, Japan suffers from a lack of agricultural land. On the contrary, forests cover two-thirds of the country.

Many of the small islands are just the peaks of volcanoes protruding above the water, which is why Japan is often affected by volcanic eruptions and earthquakes.

Show the four main Japanese islands on a map.

Trace the course of lithospheric plates on the map in your school atlas. Explain the cause of earthquakes and volcanic activity in Japan.

How is building construction in Japan adapted to the risk of earthquakes? With the help of your teacher, recall how earthquakes affect cities. How should a person behave during an earthquake?

What do you think the national flag of Japan symbolizes? What is Japan called?

Based on the map and the text in the textbook, assess the course of the Japanese rivers. Are they long and gentle, or short and rapid?

Japan flag

In 1542, the first Europeans, Portuguese sailors, landed – on the Japanese shores. Fearing European colonization, Japan remained closed to the outside world until the 1850s. During World War II, Japan sided with Germany and attacked the United States (attacking the American base at Pearl Harbor). It surrendered only after the American atomic bombs were dropped on the cities of Hiroshima and Nagasaki in August 1945. The horrors of the war and its aftermath changed Japanese policy, which now supports peace between nations.

D

E Japan's economic boom was made possible primarily by support from the United States. In addition, Japan stopped investing in the military, allowing large amounts of funds to flow into economic investment and technological sectors.

Today's Japan is a highly developed industrial state. Japanese society is sometimes referred to as the society of the future. Most Japanese people live in large cities. Many neighboring cities are gradually merging to form so-called megalopolises. The largest of them are Tokyo–Yokohama and Osaka–Kobe–Kyoto.

Find out what kind of government Japan has.

Agriculture is intensive but environmentally friendly. The fields resemble gardens where every bit is used.

Fujisan (3776 m above sea level) the highest volcano in Japan
There are about 150 volcanoes in Japan, half of which are active. In the foreground, sakura - a type of Japanese cherry tree - are blooming.

Hiroshima after the atomic bomb was dropped in August 1945

Shinkansen super express
It reaches an average speed of up to 230 km/h. The network of these trains connects the centers of the four largest islands.

Tokyo - the capital of Japan

megalopolis: Geography 7, Volume 1, p. 12
Japan: Reader 7, p. 146

Japan: English - Japan [dʒəˈpæn] *german* - (das) Japan
flag : English - flag [flæɡ] *german* - die Flagge

10 Vyhleďte na mapě zemědělství, které plodiny se v Japonsku pěstují.

10 Vyhleďte význam pojmů bonsai, gejša, ikebana, samuraj, kamikaze, suši, ki-mono, karate, aikido.

Země vyváží **osobní auta, lodě, průmyslové stroje**, ale především **elektroniku a fototechniku** – fotoaparáty a kopírky (např. zn. Olympus a Minolta). Největšími obchodními partnery jsou **USA, Čína a Korejská republika** (Jižní Korea). **Většinu nerostných surovin** musí Japonsko **dovážet**.

7 *Japonsko vlastní jednu z největších světových rybářských flotil. Tyto lodě jsou nechvalně známé i lovem chráněných velryb, za což je Japonsko celosvětově kritizováno. Představitelé Japonska tvrdí, že loví velryby pouze pro vědecké účely. Většina ulovených velryb však končí v japonských restauracích.*

11 Podle textu na předchozí straně určete, které oblasti Japonska jsou průmyslovými jádry světového významu. Ukažte je na mapě. Které značky japonských automobilů znáte?

11 Vyhleďte největší japonské přístavy.

Japonci jsou k sobě velmi zdvořilí. Velký význam přikládají vzdělání, vědě a výzkumu. Děti se usilovně připravují ke studiu, jsou na ně klade-ny značné nároky. **Skromnost**, věrnost firmě, **pracovitost** a vzdělanost jsou jádrem hospodářského úspěchu. I přes pracovní vypětí se Japonci dožívají **nejvyššího průměrného věku na světě** (ženy 84 a muži 77 let). Rodí se zde však málo dětí a japonské **obyvatelstvo stárne**.

7 *Mezi klenoty Japonska, o které je tradičně velký zájem po celém světě, můžeme zařadit japonská bojová umění. Mezi nejznámější patří **aikido, judo, karate**.*

Nejbližšími sousedy ostrovního Japonska jsou **Korejská republika** a **Korejská lidově demokratická republika**. Oba státy vznikly po 2. světové válce rozdělením původně jednotného státu.

12 Ukažte oba státy na mapě. Co tvoří přirozenou hranici mezi nimi a Japonskem? Porovnejte přírodní podmínky těchto států.

dvě gejši v tradičním kimonu

japonský ženich s nevěstou v tradičním svatebním oděvu

KOREJSKÁ LIDOVĚ DEMOKRATICKÁ REPUBLIKA

Korejská lidově demokratická republika (KLDK) vznikla na území, které bylo za 2. světové války okupováno sovětskou armádou. Vládne zde tuhý **komunistický režim**.

KOREJSKÁ REPUBLIKA

Na území okupovaném americkou armádou vznikla **Korejská republika** (Jižní Korea). S podporou USA zde bylo vybudováno **vyspělé hospodářství**. Země se zařadila mezi „asijské tygry“.

12 Znáte některé značky korejských automobilů? Které další státy řadíme mezi „asijské tygry“?

pohraničník (Korejská republika)

Ve východní Asii najdeme pět států. Nejvyspělejší z nich jsou Japonsko a Korejská republika. Čína je nejlidnatějším státem na světě. V současnosti zaznamenává prudký rozvoj, zahraniční firmy lákají především levnou pracovní silou.

Západní část oblasti je chudá, zejména kvůli přírodním podmínkám (Mongolsko, západ Číny). Tuhý komunistický režim vládne v Korejské lidově demokratické republice.

Japonec: *anglicky* – Japanese [dʒæpəˈniːz] *německy* – der Japaner
pohraničník: *anglicky* – border guard [boːdə ɡɑːd] *německy* – der Grenzsoldat

10 Find on the agriculture map which crops are grown in Japan.

10 Find the meaning of the terms bonsai, geisha, ikebana, samurai, kamikaze, sushi, ki-mono, karate, aikido.

The country exports cars, ships, industrial machinery, but especially electronics and photo equipment – cameras and copiers (e.g. Olympus and Minolta). The largest trading partners are the USA, China and the Republic of Korea (South Korea). Japan has to import most of its minerals.

7 Japan has one of the world's largest fishing fleets. These ships are also notorious for hunting protected whales, for which Japan has been criticized worldwide. Japanese officials say they hunt whales only for scientific purposes. However, most of the whales caught end up in Japanese restaurants.

11 Based on the text on the previous page, determine which areas of Japan are industrial hubs of global importance. Show them on the map. Which Japanese car brands do you know?

11 Search for the largest Japanese ports.

The Japanese are very polite to each other. They attach great importance to education, science and research. Children are diligently prepared for their studies, and considerable demands are made of them. Modesty, loyalty to the company, hard work and education are the core of economic success. Despite the strain of work, the Japanese live to the highest average age in the world (women 84 and men 77 years). However, few children are born here and the Japanese population is aging.

7 Among the gems of Japan, which are traditionally of great interest throughout the world, we can include Japanese martial arts. The most famous include aikido, judo, and karate.

The closest neighbors of the island nation of Japan are the Republic of Korea and the Democratic People's Republic of Korea. Both states were formed after World War II by the division of an originally unified state.

12 Show both countries on a map. What forms the natural border between them and Japan? Compare the natural conditions of these countries.

two geishas in traditional kimono

Japanese groom with bride in traditional wedding attire

DEMOCRATIC PEOPLE'S REPUBLIC OF KOREA

The Democratic People's Republic of Korea (DPRK) was founded on territory occupied by the Soviet army during World War II. It is ruled by a rigid communist regime.

REPUBLIC OF KOREA

The Republic of Korea (South Korea) was established in the territory occupied by the American army. With the support of the United States, a developed economy was built here. The country became one of the "Asian tigers".

12 Do you know some Korean car brands? Which other countries are considered "Asian Tigers"?

border guard (Republic of Korea)

There are five countries in East Asia. The most advanced of them are Japan and the Republic of Korea. China is the most populous country in the world. It is currently experiencing rapid development, attracting foreign companies primarily with its cheap labor force.

The western part of the region is poor, mainly due to natural conditions (Mongolia, western China). A rigid communist regime rules in the Democratic People's Republic of Korea.

Japanese: *english* – Japanese [dʒæpəˈniːz] *german* – the Japanese
border guard: *English* – border guard [boːdə ɡɑːd] *german* – der Grenzsoldat

JIHOVÝCHODNÍ ASIE

1. Doplňte text:

Pevninská část jihovýchodní Asie se rozkládá na poloostrově ..1.. Indie. Ostrovní část představují tisíce ostrovů Malých a ..2.. Sund a Filipín. Podnebí je převážně ..3... Spolu s úrodnými půdami vytvářejí příznivé podmínky pro pěstování ..4., ..5., ..6., ..7., ..8... V produkci těchto plodin dosahují země jihovýchodní Asie nej ..9.. sklizní na světě. Současné bohatství některých zemí plyne z těžby ..10. a ..11... Především v ostrovní části jihovýchodní Asie je řada ..12. sopek. Hustota obyvatel na některých ostrovech patří k nejvyšším na světě. Hospodářství zemí je založeno na ..13., vývozu ..14.. Singapur je představitelem tzv. „asijských“ ..15.. Turistický ruch je slibně se rozvíjejícím odvětvím, lidé cestují za ..16..

2. Vyberte správnou odpověď:

1. Thajsko vyváží ve velkém: a) rýži, b) ropu, c) zlato.
2. V ČR žije početná skupina: a) Filipínců, b) Laosanů, c) Vietnamiců.
3. Nejvíce činných sopek světa leží v: a) Japonsku, b) Indonésii, c) Thajsku.
4. Thajsko sousedí s: a) Singapurem, b) Kalimantanem, c) Malajsií.

3. Ze kterých států jihovýchodní a východní Asie jsou uvedené fotografie?

Nápověda: Čína, Japonsko, Thajsko, Singapur.

VÝCHODNÍ ASIE

4. Doplňte text:

Do východní Asie řadíme tyto státy: ..1... Čína má asi ..2.. obyvatel, je nej ..3.. státem světa. Čínské hospodářství se rychle ..4... Čína se stala hospodářskou ..5... Japonsko se rozkládá na ..6.. velkých ostrovech. Jeho hospodářství se přizpůsobilo ..7.. surovin. Japonci jsou ..8... I tyto vlastnosti jim umožnily rychlý rozvoj ..9... Do Evropy se z oblasti východní Asie dováží především ..10..

5. Rozhodněte, zda jsou uvedená tvrzení pravdivá:

- a) Na ostrovech Honšú, Kjúšú, Hokkaidó a Šikoku leží Japonsko.
- b) Korejská lidově demokratická republika (Severní Korea) je moderní vyspělý stát.
- c) Východní část Číny je hustě osídlena a průmyslově vyspělá. Západ je řídko osídlen a chudý.
- d) V Korejské republice se vyrábí známé značky aut jako Daewoo, Kia, Hyundai.
- e) Japonsko je císařstvím.
- f) Čína buduje jedno z největších hospodářství světa.

6. Určete, o který stát východní nebo jihovýchodní Asie se jedná:

- a) orangutan – Jáva – nejvíce sopek na světě – islám – třináct tisíc ostrovů – koření
- b) jurta – Čingischán – step – buddhismus – koně

SOUTHEAST ASIA

1. Complete the text:

The mainland part of Southeast Asia is located on the peninsula of ..1.. India. The island part is represented by thousands of islands of the Small and ..2.. Sunda and the Philippines. The climate is mainly ..3... Together with fertile soils, they create favorable conditions for growing ..4., 5., 6., 7., 8.... In the production of these crops, the countries of Southeast Asia achieve the highest.... harvests in the world. The current wealth of some countries comes from mining 10. and 11.. Especially in the island part of Southeast Asia there are a number of 12. volcanoes. The population density on some islands is among the highest in the world. The economy of the countries is based on 13., exports 14.. Singapore is a representative of the so-called "Asian" 15.. Tourism is a promising developing industry, people travel to 16..

2. Choose the correct answer:

1. Thailand exports a lot of: a) rice, b) oil, c) gold.
2. A large group of: a) Filipinos, b) Laotians, live in the Czech Republic. c) Vietnamese.
3. The most active volcanoes in the world are located in: a) Japan, b) Indonesia, c) Thailand.
4. Thailand borders: a) Singapore, b) Kalimantan, c) Malaysia.

3. From which countries in Southeast and East Asia are the photographs shown?

Hint: China, Japan, Thailand, Singapore.

EAST ASIA

4. Complete the text:

The following countries are included in East Asia: 1... China has about ..2.. population, it is the most ..3.. country in the world. The Chinese economy is rapidly ..4... China has become an economic ..5... Japan is spread over ..6.. large islands. Its economy has adapted to ..7.. raw materials. The Japanese are ..8... These characteristics also enabled them to develop rapidly ..9... Europe imports mainly ..10.. from East Asia.

5. Decide whether the following statements are true:

- a) Japan is located on the islands of Honshu, Kyushu, Hokkaido and Shikoku.
- b) The Democratic People's Republic of Korea (North Korea) is a modern, developed state.
- c) The eastern part of China is densely populated and industrially advanced. The west is sparsely populated and poor.
- d) The Republic of Korea produces well-known car brands such as Daewoo, Kia, Hyundai.
- e) Japan is an empire.
- f) China is building one of the largest economies in the world.

6. Determine which East or Southeast Asian country this is:

- a) orangutan – Java – most volcanoes in the world – Islam – thirteen thousand islands – spices
- b) yurt – Genghis Khan – steppe – Buddhism – horses